Radyo başında

«Kudur ey lüccei zulmet mütehevvir, çılgın
«Gülerim kahkahai ye's ile çığlıklarına»
T. Fikret

Lânetle ölümler olarak mateme sırdaş
Yangınları dünyaya kusarken;
Milyonla ve milyonla ezilmiş, çürümüş baş
Kağtil ademin ökçesi altında susarken;
Aksetti uzaktan bir uğultu:
Azgın, şımarık, sanki kudurmuş gibi bir ses
Bir radyo içinden uluyordu...

Ürpermede sayhanla yerin üstü ve altı
Bildim seni zâlim ve şeâmetli çağıltı!

Hiç durma, karanlıklara gir, hıncını anlat;
Mademki ezeldenberi her yerde musallat
İnsanlığa zaten bu çopur yüzlü düşünce;
Mademki zamanlar ve mekânlar bile bir hiç
Bir kerre bu gayyaya düşünce!

Mademki gönül bayrağı zaten yere düşmüş;
Mademki şu yılgın beşerin ruhuna üşmüş
Binlerce ve binlece cinayet;
Her gün yeni bir maske takan eski hiyanet
Söv, say gene sen nutkuna hiddetle devam et...
Yak yerleri, yık gökleri bir şimşek olup çak
Her an daha kızgın, daha hâin, daha alçak!

***

Günden güne bitkin, kötürüm, sıska ve ıslak
Milyarla ve milyarla ezilmiş sarı yaprak
Yerlerde, çamurlarda serilmiş sürünürken,
Her sâka çiçekten yeni kandil, yeni bayrak

Takmak dileyen, cilveli oynak
Neş'eli, allâk
Lâkin gene taşlar gibi gürbüz
Koynunda bütün kış, gece gündüz
Tap taze nisanlar uyutan koskoca toprak,

Şâyet biliyorsan bize söyle
Birdenbire nerden, ne zaman, hangi sebeple
Fırlattı da bir el seni nefretle fezâya
Saplan dedi her lâhzada bin kahra, kazâya?
Olsun sana önder dedi kan çehreli Kâğbil
Dolsun de senin bağrını her gün nece kâğtil
Sen dön gene hep şu semalarda hedefsiz
Sen koş gene hep böylece şaşkın ve şerefsiz!
Her türlü şenaat sana gülsün ve tükürsün
Hem sonra desin: «Sevgili hürsün!»
Şâyet haberin varsa bu işden
Kasdin ne bu çılgınca, bu mücrimce gidişten?

Fikrin ne bu canîce uçuştan ve coşuştan?
Bilmem ki ne müddet daha sen devrileceksin
Korkunç uçurumlar dolu divâne yokuştan?

Sürdükçe ademerde sukutun
Artıp duruyor işte felâketli sükûtun!

Bilmem ki kimin cürmü, kimin zulmü, günahı
Çekmiş bu kızıl çöllere bir kapkara perde
El'an gece mahkûm ediyor nefye sabahı
Kan pıhtısı dolmuş bugünün ertesi nerde?

FAZIL AHMED AYKAÇ

Şehrin içinden

Cemreler düşerken...

Soranlar olacak: «Cemre de nedir, yeni icad bir tayyare bombası mı?»

Yazan
SALÂHADDİN GÜNGÖR

Bilmem habe - riniz var mı? Şu - batın yirmi be - şinde ikinci Cem - re düşüyor. Mar - tın beşinde de son Cemre... Malûm ya, bun - ların biri havaya düşer, öteki suya, üçüncüsü de toprağa...

Yeni yetişenler arasında, şimdi belki soranlar bulunacaktır:

— Bu Cemre dediğiniz de nedir? Yeni icad bir tayyare bombası mı?

Çocukların hakları var. Çünkü, göklerden bu ara, belâdan başka bir şey düşmüyor ki!...

Halbuki, bizim çocukluğumuzda Cemre, adeta sihirli bir kelime idi. Uzun kışı, ağrı ve sızı içinde geçiren ihtiyarlar, biraz kımıldanabil - mek için Cemreleri dört gözle beklerlerdi.

Kasım yüz, ortalık düzdü. Kasım yüz ellide de yaz belli olurdu. Leyleklerin geliş gidişi, kırlangıçların yuva kuruşu, bülbüllerin ötüşü, güllerin açılışı hep birer mühim mevsim hâdisesi sayılırdı.

Yarabbi, şu harb başlamazdan evvel, biz ne kadar mevzu fıkarası imişiz meğerse...

Bir aralık Kırmasti taraflarında mıydı, nerede idi, kartallarla leylekler muharebeye tutuşmuşlardı. Şimdi o hâdiseyi kaydeden gazeteleri arayıp bulsam, size hayli gülünç sahneler seyrettirirdim. Sanki ciddi bir harb oluyormuş gibi, iki tarafın cepheye sürdüğü kuvvetler hakkında sütun sütun hayali malûmat.. «Kartallar şu kadar asker çıkarabilir..», «Hayır, leylekler daha kuvvetli görünüyorlar» kabilinden bir takım indî tahminler...

Dünyanın ne rahat, ne başı dinç ve ne havadissiz zamanı imiş o günler... Kartal - leylek harbi bize günün bütün işlerini unuttturmuştu.

Çoğumuz, leyleklerin manevi müttefikleri idik. Çünkü onlara acıyorduk. Kartal gibi yırtıcı bir kuşa karşı yuvasını müdafaa eden bu uzun bacaklı kuş, gitgide hoşumuza gitmeğe başlamıştı. Kartal - leylek harbine dair tafsilât veren muhabir telgrafları, resmi harb tebliğleri gibi elden ele dolaşıyordu.

Ah, keşke gökyüzünde hep böyle kartallarla leyleklerin cengini seyretse imişiz!

İşte, şimdi de gökyüzünde harb oluyor. Fakat bu sefer çarpışanlar kuşlar değil, kuş insanlar...

Dünya yuvarlağı, ateşten bir çemberle sarıldıktan sonra, kartallarla leylekler değil a, gökte seyyarelerle sabiteler birbirlerine girseler, acaba kimde başını çevirip bakacak hal var?

Hiç bir mevsim hareketi artık bizi alâkadar etmiyor.

Filân şehre kaç bomba düştüğünü öğrenmek merakı yüzünden düşen Cemreleri hesablayamaz olduk!

İmparatorluğunun zahire ambarı Fransadan «acız! Acız!» feryadları yükselirken «feryadı andelîb» e kulak verilir mi?

Yakında, papatya tarlaları içinde dolaşacağız. Fakat bu sarı kafalı çiçekleri, yaprak yaprak koparırken, içimizden geçireceğimiz sualler malûm:

— Harb mi? Sulh mu?.. Harb mi, sulh mu?..

Halbuki, vaktile onu yalnız sevgili ile ne gün buluşacağımızı öğrenmek için elimize alır ve büyük bir ümid içinde kanadlarını tane tane yolardık.

Leyleklerin ne gün geleceği hiç birimizin umurunda değil. Şimdi, yalnız yılanların kovuğundan çıkacakları zamanı bekliyoruz: Zuhuru hayye velhasarat!

Hızırla İlyas bilmem bu sene de her vakitki gibi birbirlerine kavuşacaklar mı?

Fakat, Hızır ve İlyastan evvel şu dünya sulha kavussa ah ne iyi olacak, ne iyi!..

Salâhaddin GÜNGÖR

İlmî konferanslar

Muhtelif vilâyetlerde müteaddid konferanslar hazırlandı

C. H. Partisinin, ilmî hareketleri memleketimize yaymak maksadile, bir kaç senedenberi Üniversite profesör ve doçentlerine verdirmekte olduğu konferanslar çok faydalı neticeler verdiğinden, bu sene de aynı gaye ile geniş program tertib etmiştir. Bu programa göre, muhtelif vilâyetlerimizde elli konferans verilecektir.

Şubat ayına aid konferansları vermek üzere, on beş profesör ve doçent konferans mahallerine hareket etmiştir. Diğer aylarda verilecek konferansların listesini aşağıya yazıyoruz:

Profesör Ömer Lûtfi Barkan 4 martta Kırklarelinde «milli kurtuluş hareketlerinin iktisadi esasları», Rektör Cemil Bilsel 11 martta «Tanzimatın başaramadığı dava», profesör Kâzım İsmail Gürkan 19 martta Eskişehirde «çocuk düşürmenin ferdi ve içtimai neticeleri», doçent Refii Şükrü Suvla 24 martta Kütahyada «dünya şeker istihsaline harblerin tesiri», doçent Yavuz Abadan 5 nisanda Eskişehirde «yeni dünya nizamında Türkiyenin vaziyeti», profesör Besim Darkut 10 nisanda Balıkesirde «bölge iktısadi vaziyeti», doçent Sabri Esad Siyavuşgil 15 nisanda Antalyada «Türk edebiyatında tabiat», Hamdi Tanpınar İzmirde «milli kurtuluş hareketi ve edebiyat», doçent Nüzhet Gökdoğan Eskişehirde «bugünkü astromi», profesör Muzaffer Esad Göçhan Manisada «sağlam bir gençlik yetiştirmesi», doçent Hüseyin Naili Sivasta «Cumhuriyet devrinde köylerimiz», profesör Sadi Irmak Balıkesirde «tabiat ilimlerinde ilerlemenin lüzum ve çevresi», profesör Hilmi Ziya Ülken 17 nisanda Antalyada «medeniyet tarihinde Akdeniz», doçent Cemil Dikmen 18 nisanda Edirnede «memleket müdafaasında kimyanin rolü», doçent Vehbi Eralp 19 nisanda Antalyada «iâiklik nedir, ne gibi ihtiyaclardan doğmuştur?», profesör Mazhar Osman Uzman 25 nisanda Elâzığda «zehirlenme hakkında», doçent Sara Akdik Konyada «hayat mücadelesi», profesör Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu 27 nisanda «Türkiyede kadın hukukunun tekâmülü», profesör Kemaleddin Birsen 28 nisanda Manisada «medeni hukuka göre mürur zaman», profesör Osman Uzman 30 nisanda Erzurumda «beledi ve medeni terbiye hakkında», profesör Tevfik Berkman 2 mayısta Antalyada «röntgen şuaları ve modern tıbda ehemmiyeti», doçent Fahire Battalgil 2 mayısta Sivasta «hayvanlarda sosyal hayat», profesör Ömer Barkan 5 mayısta Samsunda «Türkiyenin nüfus davaları», profesör Samim Günensay Adanada «medeni kanuna göre velâyet», doçent Refii Şükrü Suvla 6 mayısta Samsunda «dünya altın meselesi karşısında yeni nizam», profesör İbrahim Hakkı Akyol 9 mayısta Aydında «memleketimizin su derdi», profesör Ali Fuad Başgil Kütahyada «Türkiyede milli hâkimiyet prensipi», profesör Hâmil Nafiz Pamir 10 mayısta Denizlide «Türkiyede yeraltı suları», profesör Fahri Arel Aydında «insan bedeni», profesör Şinasi Arel 14 mayısta Adanada «tababetin sporla alâkası», profesör Sadi Irmak 15 mayısta Zonguldakta «yeni ve eski nesiller arasında bir mukayese», profesör Suad İsmail Gürkan Trabzonda «diş etlerinin ehemmiyeti», profesör Fahreddin Kerim Gökay 16 mayısta Trabzonda «çocuk terbiyesinde dikkat edilmesi lâzım psikolojik esaslar», profesör Kemaleddin Birsen Balıkesirde «başkalarının fikrinden dolayı mes'uliyet», profesör Zeki Zeren 30 mayısta Kastamonuda «zührevi hastalıklar, korunma ve tedavi çareleri» isimli birer konferans vereceklerdir.

Edirnede et ve peynir buhranı

Edirne (Hususi) — Bir müddettenberi şehrimizde iyi peynir buhranı hüküm sürüyor ve bazı bakkallarda yağsız peynirlerin sürümüne devam olunuyordu.

Son günlerde bu nevi peynirler de piyasadan kalkmıştır ve buna sebeb olarak da buzhanelerdeki ve tüccar elindeki peynir stokunun azaldığı gösterilmektedir.

Diğer taraftan et buhranı da eski vaziyetini muhafaza etmekte ve koyun eti, Belediye tarafından 60 kuruş narh konmuş olmasına rağmen, kasablar tarafından kesilmemektedir. Kesilen sığır ve dana etleri ise pek iyi değildir. Kuzu eti henüz yoktur. Çünkü kuzuların bir aydan evvel kesilmesine imkân görülememektedir.

Şehir ve Memleket Haberleri

İstanbul - Londra asfalt yolu

Yol, Topkapıdan Sirkeciye kadar temdid edilecek

İstanbul Belediyesi, Londra - İstanbul asfalt yolunun Topkapıdan Sirkeciye kadar temdidi için bir proje hazırlamaktadır. Bu yolun şehir hududuna vardığı Topkapıda Kale önündeki kapının etrafı büyük bir meydanlık haline ifrağ edilecektir. Burada Edirne - İstanbul asfalt şosesi ile Edirnekapı - Rami yollarının ara yerinde hasıl olan müselles şekildeki arazi bir ormanlık haline konulacaktır. Şehircilik mütehassısı, bu planı hazırlamakta ve mahallinde tetkiklerde bulunmaktadır. Bu sahada vücude getirilecek ormanlık için alâkadarlar dikilecek ağaçları tespit etmektedirler.

Edirne ile İstanbul arasındaki faaliyet

Edirne (Hususi) — Edirne - İstanbul asfalt yolunun ağaclandırılması hareketine bu sene de devam olunmaktadır. Gerek Trakyada ve gerekse İstanbulda mevcud fidanlıklardan gönderilen fidanlar son günlerde bu yolun henüz ağaclandırılmamış bulunan kısımlarının iki tarafına ekilmektedir.

İki, üç yıl evvel ekilen fidanlar bugün epey gelişmiş bulunmaktadır. Bu fidanların yetişmesi ve muhafazası için büyük bir dikkat ve itina gösterilmektedir.

Asfalt yola gelince; bir aralık kış dolayısile durmuş olan faaliyet, havaların düzelmesi üzerine yeniden başlamıştır. Kuleli - Edirne arasında devam eden bu inşaata bu sene biraz daha hız verilerek sonbahara kadar sona erdirileceğine muhakkak nazarile bakılmaktadır.

ADLİYEDE

İki lira para cezasına mahkûm oldu

Çemberlitaşta, fazlaca içtiği içki tesirile gürültü patırdı eden Yusuf Var adlı biri, Adliyeye gönderilmiştir. Meşhud suç kanununa göre hemen dava açılarak nöbetçi Sultanahmed ikinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Neticede 2 lira para cezası ödemesine karar verilmiştir.

Bir tramvay kazası hakkında

Elektrik ve Tramvay idaresinden şu mektubu aldık:

«Sayın gazetenizin 16/2/941 tarihli nüshasındaki (iki tramvay dün birbirine girdi, saatlerce münakale durdu) yazı hakkında izahat:

15/2/941 tarihinde saat 10,17 Aksaray - Ortaköy hattında işliyen tramvay arabası Aksaraydan hareketinde 211 numaralı direk hizasında vatman, arabasının kuvvet almadığını görünce, bunu motörlerdeki her hangi bir ârızaya hamlederek arabasındaki yolcuların hepsini indirmiş ve yakınında bulunan depoya sevketmek üzere arabasına geri hareketi yaptırdığı esnada arkadan gelen Topkapı - Sirkeci tramvayının motrisine çarpmıştır.

Arabalar sefere konulmadan fren ve makine aksamının gözden geçirilmesi usulümüze rağmen bilâhare sefer esnasında bu gibi ârızaların vukuu arasıra ve nadiren görülmektedir. Vatman bu ufak ârıza ile yoluna devam edebilirdi, fakat her ihtimale karşı ihtiyatlı davranarak arabasının yolcularını boşaltmıştır. Binaenaleyh bu arabada yolcu bulunmadığı gibi Topkapı - Sirkeci arabasının yolcularına da hiç bir zarar gelmemiştir. Arabalardaki hasar da ehemmiyetsizdir. Bu hâdiseden dolayı ancak 10 dakika münakalât durmuştur. Keyfiyeti saygı ile bildiririz.»

İstanbul Vilâyetinde köy kalkınma faaliyeti

Üç senedenberi yapılan işler çok faydalı oldu

İstanbul Vilâyetine bağlı köylerde köy kanununun tatbikatına ve kalkınma faaliyetlerine 1937 yılındanberi hız verilmiştir. Vilâyete bağlı 16 kazadan 11 inin köyleri vardır. Bütün köy sayısı 305 tir. Şimdi bunlardan 155 inde köy kanunu tatbik olunmaktadır. Köyler nüfusunun mecmuu, 125,000 dir.

Köy bütçe ve muamelâtı, köy gelirleri, okul, yol, bayındırlık, ziraat, sağlık ve diğer kalkınma işlerinin yanısıra birer küçük belediye mahiyetinde olan köy idarelerinin idarî ve kanunî bakımlardan muntazam çalışmaları gözönünde tutulmuştur. Köy muhtarlarile kâtibleri için her yıl kurslar açılmaktadır. Kurslarda, köy işlerini idare etme usulleri öğretilmektedir. Köylere başka gelir kaynakları aranarak, mahallî vergi nispetleri her yıl azaltılmaktadır. Köy bütçe ve iş programları, mahallî imkân ve ihtiyaclara göre gözetiliyor. Vilâyetin 940 köy bütçeleri yekûnu 522,038 lirayı bulmuştur.

Her yıl, eski köy mektebleri bırakılarak yerine yenileri yapılmaktadır. Maarif Vekâletince kabul olunan plân mucibince yaptırılan okulların bina kısmı köylüler tarafından inşa olunarak, çatıya aid masraflar Vilâyet bütçesinden ödenmektedir. Köylünün okuma ihtiyacını karşılamak üzere köylerde okuma odaları açılmasına çalışılmakta, buralara Vilâyetçe bastırılmış broşürlerden başka köy bütçelerinden muhtelif gazete, mecmua ve kitab satın alınmaktadır.

Vilâyetin on senedenberi üzerinde durduğu bir mevzu olan damızlık boğa işi, artık halledilmiş sayılmaktadır. Boz ırk denilen sığır nev'i, bugün her köyde mevcuddur. Vilâyetçe Silivrikde kurulan damızlık boğa deposunda her sene açılan hayvan sergilerinden yavrular satın alınmakta, beslenip büyütülmekte ve köylere dağıtılmaktadır. Reforme edilen boğaların yerine bu suretle daima genc boğalar yollanmaktadır. Ağaclandırma, ağac yetiştirme mevzularına gelince, Büyükderedeki Meyvacılık istasyonu ile Beykoz Fidan istasyonundan her sene köylere ağac verilmekle beraber, ayrıca köy bütçeleri tahsisatile de yemişli ve yemissiz ağac yetiştirilmek üzere müşterek köy fidanlıkları ve köylerde meyvalıklar kurulmaktadır. Geçen sene 35 köyün örnek meyvalığı tesis olunmuştur. Bakırköy, Silivri, Yalova ve Çatalca kazalarında müşterek köy fidanlıkları vardır. Köy sandıklarına gelir temini maksadile 47 köyde söğüdlük ve kavaklıklar yapılmıştır. Buralarda yüz binlerce ağacla karşılaşılmaktadır.

Binaları köylü tarafından yapılan ve makineleri Ziraat Vekâletince verilen selektör evleri mecmuu, geçen sene 6 ya varmıştır. Köylerdeki iptidai el dokuma tezgâhlarını geniş taraklı ve kamçılı tezgâhlarla değiştirerek, muhtelif nevi bezler dokunmasını köylüye öğretmek için kurslar açılması kararlaştırılmış, ilk kursa Küçükçekmecede başlanmıştır. Vilâyetçe, köylerde yapılan bütün el işleri örneklerile ileride daimi bir köylü el işleri sergisi açılmak mutasavverdir. 7 kazada da birer köy dokumacılık birliği kurulacak ve bunlar sonra sonra kooperatif haline geçebilecektir.

144 köyde köy konağı yaptırılmıştır. 90 köyde köy içi yolları kaldırımlanmıştır. Tamir de yapılarak, yeniden açılan köy dışı yollarının uzunluğu, 1143 kilometredir. Muhtelif köylerde 192 köy köprüsü yaptırıldığı gibi 12 köyde spor, 196 köyde Cumhuriyet alanı açılmıştır. Köylerin bir çoğuna yangın söndürme vasıtaları tedarik edilmiştir. 161 köyün sınırları çizilmiştir. Diğer köylerin sınır ihtilâflarının da halli için uğraşılmaktadır.

Köylerdeki içme sularının sıhhî şartlara uygun olması, tahlili ve su yollarının tamiri, içme su kuyularının bileziklendirilmesi, üstlerinin örtülmesi, gübrelliklerin temizlenmesi, küçük su birikintilerinin kurutulması, sıtma mücadelesi sağlık işleri faaliyeti program ve tatbikatına dahildir. Sıtma mücadele mıntakası çevresindeki köylerde, köylülerce mücadeleye her türlü yardım gösterilmektedir. 210 köye, içinde en lüzumlu ilâcların bulunduğu sağlık eczа dolabları gönderilmiştir. 145 köyde umumî halâ kazdırılmıştır. 16 köyde fennî mezbaha inşa edilmiştir. Bunlardan köy sandıklarına ehemmiyetli bir gelir temin olunmaktadır.

Yangın başlangıcları

Tophanede Bostanbaşında Cezayir sokağında Jarosun evinden yangın çıkmış, ateş başlangıcda söndürülmüştür.

★ Galatada Arabcamiinde Mekteb sokağında 33 numaralı apartımanda, Nesimin 4 numaralı dairesinden yangın çıkarak, ateşin sirayetine meydan verilmemiştir.

★ Pangaltıda Şair Nigâr sokağındaki 5 numaralı dükkândan çıkan yangının da önü alınmıştır. Dükkânın 500 liraya sigortalı olduğu anlaşılmıştır. Tahkikat yapılmaktadır.

İskambil oynarken...

Fatihte İbrahimçavuş mahallesinde oturan Saimle Mehmed, Saraymeydanında 10- numaralı kahvede iskambil oynuyorlarmış. Bu yüzden aralarında münakaşa başlamış, kavga halini almış ve son derecede öfkeye kapılan Saim, oyun arkadası Mehmedin vücudüne üstüste bir kaç defa çakı saplamıştır. Muhtelif yerlerinden ağırca yaralanan Mehmed, Gureba hastanesine kaldırılmıştır. Saim de yakalanmıştır.

Yaralananlar

Kasımpaşada oturan Ayramın kızı 17 yaşında Fortona, Beşiktaşta tramvaydan inerken düşerek, başından yaralanmıştır.

★ Beşiktaşta oturan Mehmedin kızı 4 yaşında Güler, evin önünde oynarken yere düşüp, başından yaralanmıştır.

★ Kuzguncukta İskele caddesinde oturan Mığır kızı 70 yaşında Makrohi, evinin merdiveninden yuvarlanmış, sol ayağı kırılmıştır. Haydarpaşa Nümune hastanesine yatırılmıştır.

★ Galatada Sarnıçlı handa kunduracı Ahmed Nalbandoğlu, iş sırasında elindeki kunduracı bıçağının ayağına çarpmasile yaralanmıştır.

Edirnede bahar

Edirne (Hususi) — On günden - beri Edirnede havaların bahardan farkı yoktur. Güneş o kadar parlak ve hava o derece ılıktır ki, tabiat ve hele ağaclar şimdiden uyanmağa ve tomurcuklanmağa başlamıştır.

Bu gayritabii vaziyet daha 3 - 5 gün sürer ve arkasından bir poyraz eserse bu seneki meyvalardan hayır yoktur.

HEM NALINA HEM MIHINA

Halkevleri

Halkevlerinin dokuzuncu yıldönümünü kutlulama töreni, dün, muhterem Başvekilimiz Doktor Refik Saydamın bir nutkile açıldı. Bu kısa fakat kuvvetli sözler, Halkevlerinde vazife almış olan Türk münevverlerine Başvekilin mutad nezaketile yapılmış güzel bir irşaddır.

Halkevleri ve Halk Odaları Türklüğün ve Türk inkılâbının kültür kaynağıdır. Cumhuriyet Halk Partisinin, Türk kültür ve sosyal hayatına kıymetli bir hediyesi olan bu müesseseler, dokuz muhtelif şube üzerinde çalışırlar. Faaliyet programları iki kelime ile «halka hizmet» tir, denilebilir. Halkevlerini birer halk mektebi ve hatta daha ileri giderek halk üniversitesi telâkki etmek asla yanlış değildir. Onlar, halkın seviyesini yükseltmek, milli birliğini ve imanını kuvvetlendirmek, halka içtimai yardımlar yapmak için kurulmuş millet evleridir. Halkevi, Türk ruhunu eritip yeniden döken bir inkılâb potası olmak vazifesini üstüne almıştır. Türk, orada kendi kendini öğrenir, tarih, güzel san'atlar, spor sahalarında dününü görür, bu gününü bilir, yarınını hazırlar.

Halkevleri, halkı ve bilhassa köylüyü tenvir ve irşad yolunda gittikçe kemiyet ve keyfiyeti artan çalışmalarile memlekete hizmetlerin en büyüğünü yapmak mevkiindedirler. Fikrimizce, faaliyetin en ziyade teksif edilmesi ve en fazla ehemmiyet verilmesi lâzım gelen şube «köycülük» olmalıdır. Türk köyü ve köylüsü, Türk münevverinin, üzerinde en büyük itinalarla çalışmakla mükellef olduğu temiz ve bakir sahadır. Türk toprağı gibi sonsuz bir feyiz ve bereket vadeden bu sahadaki çalışmalardır ki millet ve memleketi nura, refaha ve saadete kavuşturacaktır. Halkevi, mekteb ve kışlayı tamamlıyarak köylüyü ve köyü aydınlatmak gibi yurda, tarihimizde eşi görülmemiş azamette bir hizmette bulunmak vazifesini üzerine almıştır.

Başvekil Doktor Refik Saydam da, nutkunda Halkevleri faaliyetlerinin «kapalı yerlerden geniş meydanlara büyük topluluklara» intikali lüzumundan bahsederken hiç şüphesiz, en ziyade, köyü ve köylüyü kasdetmiştir. Çünkü Türk camiası içinde en geniş meydan köy, en büyük topluluk köylüdür.

İntihab dairemizi gezdiğimiz zaman, halkın ve köylünün en fazla ileri sürdükleri bir dilek de, Halkevi ve Halk Odası idi. Fakat, muhterem Başvekilimizin pek güzel işaret ettikleri gibi Halkevi ve Halk Odası demek sadece bina ve para demek değildir; bunlar da elbette lâzımdır; fakat asıl elzem olan ruhtur, çalışmadır. Bu ruh ve o ruhun yarattığı çalışma olmadıkça en muhteşem bina da, en dolu kasa da içi kof birer kalıbdan ibaret kalırlar. Onun için, binayı ve parayı çalışmaya takdim etmemek, gerektir. «Paramız yok, binamız yok, çalışamıyoruz» sözü hiçbir zaman bir mazeret olmamalıdır. Halkevlerini idare eden münevverler için, faaliyet sahası «içine sığamadığımız bu mütevazı binada, şu mahdud varidatla dünyanın en azametli saraylarını dahi yapabilecek bir azim ve irade ile çalışacağız» kararı olmalıdır. Yaratıcı ruhlar, kasabaların ve binaların nihayet mahdud olan çerçevesinden taşanlardır. Asla unutmamak lâzımdır ki Türk istiklâl harbi, kurtuluş mücadelesi ve inkılâbı, bol varlıklar ve zenginlikler içinde değil, bilâkis her türlü darlıklar ve yoksunluklar içinde yapılmıştır. Binbir mahrumiyet, binbir zafer doğurmuştur. Hiç bir yokluk başarmak heyecanımızı kırmamalıdır ve kıramaz. Halkevleri, bu heyecanı, uğurlu vazifelerinin kutsiyetinden almalıdırlar; Yavuz Abadanın Eminönü Halkevinin yeni binası açılırken söylediği gibi muhali mümkün, mümkünü muhakkak kılmalıdırlar. Nitekim, Başvekilin geçen seneki irşadını gözönünde tutarak çalışan 30 Halkevinden 27 si büyük gayretler sarfederek vaziyetlerini düzeltmişlerdir.

Muvaffak olmak için, muhterem Başvekilin işaret ettiği gibi aziz Milli Şefimizin etrafında şuur ve imanla birleşerek fedakârlık ve feragatle çalışmamız kâfidir. Çünkü Büyük Milli Şeften ilham olan bu şuur ve iman birliği, her milli işin birinci muvaffakiyet şartıdır.

Küçük hikâye

Çoban

Leman Ahıskal

Mehmedin manevî babası köy muhtarıydı. Ellisini geçkindi ama, bir genc kadar dindi. Anahğı da kırkında vardı. Ne yüzüne bakılmıyacak kadar çirkin, ne de tadına doyum olmıyacak kadar güzeldi. Mehmedin anası öldüğü zaman İnci daha dünyada yoktu. Muhtar Mehmede acımış, karısı Mehmedi evlâdlık olarak almıştı. Üç yıl sonra da İnci dünyaya gelmişti.

Şimdi büyüdüler. O vakitler Mehmed lisede, İnci de ortada okuyorlardı. On dokuzunu bitirmek üzere olan Mehmedin, rahmetli babası gibi geniş omuzları, ufacık sarışın başı vardı. Köyün de güzel delikanlılarındandı. İnci ile beraberce tırmandıkları dağ yollarında koşuşurlar, ırmak kenarında otururak gölgelerini seyreder, suyun akışına kapılmış tahta parçalarını, su tepeciklerini taşa tutarlardı. Köyün en gencinden en ihtiyarına kadarı bunlara sözlü gözile bakarlardı. Köyün muhtarile karısı bundan habersizdiler. İki kardeşin sevişmesi onlar için hem günah, hem de ayıbdı.

***

Aradan yıllar geçti. İnci lisenin son sınıfında iken Mehmed de Hukukun üçüncü bitirmişti. O yaz çok eğleneceklerdi. Fakat Mehmed yaslı görünüyordu. Babalığına, analığına ve nihayet İnciye içindekileri söyleyemiyordu. Hem nasıl söylerdi de... İçtiği sudan tutun, ayağındaki kundurların tek çivisine kadar babalığına borcluydu. Ne muhtar, ne de karısı böyle düşünmezlerdi ama, Mehmed kuruntu ediyordu. Bu sebeble, kararını verdi... Mektebi bitirmeden köye gelmiyecek, İnciye diyemediklerini mektubla bildirecek, anabığından kızını isteyecekti.

Fakat mektebler açıldığı zaman Mehmed bir haber aldı... İnci hastalanmıştı Babası şehre haber salmış, yaylı göndermiş, şehir doktorunu köye getirtmişti. Gelen doktor İnciyi muayene etti ve şehre, hastaneye götürdü. Ertesi günü de postacı İncinin adresine bir taahhüdlü mektub getirdi. Üç gün bu mektub bekletildi. Nihayet geriye gönderildi. Ertesi günü muhtar köye döndü. Gözleri yaşlıydı.

— İnci ağır hasta...

Dedi. Bu acile üzülen köylüler mektubu demeyi unuttular.

Mehmed mektubun geri gelişine içlendi. Bu sefer de babalığına bir mektub yazarak vaziyeti sordu. Yardım edebileceğini bildirdi.

Genc doktor İnciyi dikkatle tedavi ediyordu. Mehmedin çekingen duruşları yanında doktorun cana yakın sıcakkanlılığı vardı. Hele bu sıralarda Mehmedden mektub da gelmiyordu. Her halde hastalığı duymuş olacaktı. Bir iki ağlamak istedi, yutkundu, durdu... Sonunda bunların boşluğuna kendini inandırdı. İlkbahara doğru da hastaneden çıkarak yaylaya gitti.

Bu arada Mehmed durmadan babalığına yazıyordu. Fakat üzülürse diye İnciye de göstermiyorlardı. Hele bir tanesinde:

— Anamı kandır, gönlünü yap, köye varayım... İnciyi göreyim, diye yazıyordu.

Babalığı karısını kandıracaktı ama, kadın daha çabuk davrandı, tesirli sözler söyledi... Mehmedin mektebden ayrılmasını istemedi. Mehmede cevab verdiler. Mehmed de bir daha yazmadı.

***

Yaylaya çıktılar. İnci günden güne iyileşiyordu. Bu hal babası, anası kadar doktoru da sevindiriyordu. Bir gün doktor, her şeyi göze alarak muhtara sordu:

— Baba... Bir yuva kurmasını herkes ister. İncinin bugün evlenmesi doğru değil ama, nişanlanabilir. Sen buna ne dersin?

Muhtar şaşırmıştı... Bunu beklemiyordu:

— Nasıl olur?

— Eğer sözlüsü yoksa, ben İnciyi sizden isteyorum. Adamakıllı iyileşinceye kadar beklerim.

— Hele bir anasına danışayım.

Diyerek muhtar yürüdü. Eve geldi. Karısile başbaşa verdiler... Uzun boylu düşündüler. Mehmede de sormaya karar kıldılar... Bir mektub yazdılar.

«Mehmedim, senden bir soracağımız var. İnci kardeşindir. Sana sormadan yapamadık. Doktor İnciyi isteyor. Sen ne dersin?»

Mehmed, doktordan yana lâflar duymuştu. Mektubu alınca şaşaladı. Çok kısa cevab verdi:

«İnci de isteyorsa mes'ud olsunlar.»

***

İlkbaharın güzel günlerinden biriydi. Çiftliğin meydanlığında nişan kurulmuştu. Herkes gülüp oynayordu. Yalnız Mehmed görünürlerde yoktu. Bir ara gencler arasında harmandalı oynarken göze çarpmıştı. Sabaha kadar zeybek, hora, lâz oyunları yapıldı ve herkes şafakla beraber yorgun argın evine gitti.

***

Çiftlikte bir telâş vardı. Muhtarın çobanı Osman don gömlek koşarak geldi:

— Elbiselerim çalınmış, çarıklarım alınmış, şimdi ben ne giyer de davarı dağlara çıkarırım...

Diye derd yanıyordu. Herkes şaşırdı. Koskoca çiftlikte çalınacak yollu gömlekle delik çarıktan başka şey mi yoktu? Çobana bir şeyler uydurup işine gönderdiler. Öğleye doğru eve gelen muhtar Mehmedi sordu... Gören olmamıştı. Odasına baktılar. Yoktu. Elbiseleri, kitabları, her şeyi odanın ortasındaydı. Cebindeki paraları, hatta mendili bile.

Muhtar anlattı:

— Çoban Osmanın elbiselerini Mehmed almış. Yaylaya doğru tırmanmış, gitmiş. Yolda rastlayan Kasabalıyı Ömere selâm bile vermemiş. Gözleri yaşlıymış

Kadın ne diyeceğini şaşırdı. Hemen bir atlı seyirttiler. İnci bunu duyunca delirecekti. Doktora koştu, anlattı. Kendisini bırakıp uzaklaşmasını istedi. Doktor ertesi sabah köyden ayrıldı, şehirdeki hastaneden istifa etti. Yaşayışı, havası, suyu, kuşu, çiçeği, böceği ve sevgilisi başka olan bu köyden güçlükle uzaklaştı.

***

İki ay sonra doktordan mektub geldi:

«Şimdiye kadar Mehmedi aradım. Buldum... Erzurum dağlarının erişilmez yükseklikteki yaylalarında, bir zenginin davarlarını güdüyor, çoban olmuş.»

Muhtar ve karısı hemen bir mektub hazırladılar, Mehmede gönderdiler. Uzun uzun beklediler, daha bir cevab gelmedi.

Ben köyden ayrılırken İnci burada, Mehmed ötede, yaylada çile doldurıyorlardı. Aradan iki yıl geçti, hiç bir haber alamadım. Gönül isteyor ki İnci çobanına kavuşmuş olsun.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Umumî bir taarruza doğru

Mihver kaynaklarının bütün propagandası bir nokta etrafında birleşmektedir: Büyük bir umumî taarruz vuku bulmak üzere!... Bu kaynakların anlatışına göre umumî taarruz son derece şümullü olacak ve meseleyi her taraftan halledecektir. Bu taarruz, İngiltereye karşı müthiş bir tahtelbahir harbi, şimdiye kadar eşi görülmemiş bir hava harbi, ve şimdiye kadar yapılması beklenen geniş bir istilâ hareketi şekillerinde tezahür ettikten başka Akdeniz meselesini kat'î surette halledecek, hatta Balkanları da bir kasırga gibi süpürecek ve böylece bu büyük taarruza, bütün mukadderat boyun egecek ve bütün dünya «pes» diyecek!

Mihver kaynaklarının propagandası bu mahiyettedir. Bu propagandaya göre önüne geçilmez bir hâdise vuku bulmak üzeredir ve bu hâdise ile her mesele hal ve faslolunacaktır. Amerikanın İngiltereye yardımı, bu hâdise karşısında bir hayalden ibaret kalacak. İngilterenin Ortaşarkta kazandığı zaferler birden unutulacak ve asıl ana İngilterenin mukavemeti, buz gibi eriyip gidecek!

Hatta Sinyor Mussolini'nin dün söylediği nutuk da esas itibarile bu mahiyettedir ve bu noktalara, bu telkinlere istinad etmektedir.

Önümüz bahar olduğu, hatta havaların itidali çok erken bir bahar vadettiği için muhariblerin bu baharı boş geçirmiyecekleri, esasen muhakkak sayılıyordu. Gerçi muharibler, kış mevsiminde de birbirlerine karşı ellerinden geleni yapmakta tereddüd etmemişlerdi. Fakat bütün hızlarını bahara sakladıkları da şüphe götürmüyordu.

Onun için şu önümüzdeki bahar mevsiminde, dünya tarihinin eşini görmediği şiddette ,ayni derecede insanlığın yüzünü kızartacak ve vicdanını ürpertecek dehşette muharebeler vukuu bekleniyordu.

Çünkü bu muharebeler, yalnız bir taraf için değil, iki taraf için de bütün harbin mukadderatını tayin edecek en büyük denemeyi teşkil ediyor.

Mihver tarafı, henüz ehemmiyetli bir surette zedelenmemiş olduğuna inandığı kuvvetlerini en büyük maceraya sevketmekle, kendi hesabına harbin neticesini anlamağa imkân bulacak ve bu neticeye göre yeni bir hattı hareket takib edecektir.

Demokrasi tarafı da, hasmın en müessir savletine dayanmak ve bu savleti püskürtmek hususunda muvaffak olmak sayesinde kendi bakımından harbin neticesini tayin edecek ve ona göre istikbalini düşünecektir.

Mihver tarafı, hasmına indireceği darbelerin şiddet ve dehşetine dair şimdiden en geniş propagandalara girişmekle, alacağı neticeden yüzde yüz emin olduğunu anlatmak istemiyor. Belki bu propaganda ile hasmının sinirlerini bozmak ve maneviyatını yıkmak için vesileler hazırlamağa ve bunlardan istifadeye üzeniyor.

Buna mukabil göze çarpan nokta hasım tarafının bu propagandalardan korkmıyarak yapacağı işle meşgul olması ve hazırlıklarına devam etmesi, hatta düşman propagandasının neşriyatını da kendi efkârı umumiyesinden gizlemiyerek efkârı umumiyenin bunlardan da hız almasına imkân vermesidir.

Mihver tarafını bu propagandayı yapmağa sevkeden ve ayni derece mühim olan bir amil daha vardır. O da, kendi milletlerini Amerika yardımının ehemmiyetsizliğine, hatta bu yardımın bir hayalden ibaret olduğuna inandırmak ihtiyacıdır. Mihver devletleri Amerika kaynaklarının ve Amerika sanayiinin kuvvetini çok iyi tanıdıkları için Amerikan yardımının en geniş mahiyeti almasını beklemekle, ayni zamanda Amerikanın şimdiye kadar yaptığı yardımı bir hayal olarak göstermek mecburiyetindedirler ve yaptıkları propaganda dahi bunu gizliyememektedir. Çünkü Amerika yardımını, bugün bir hayal diye tarif edenler de, bu hayalin hakikate münkalib olmasından korktuklarını ve milletlerini bu hakikatin ezici tesirinden korumak istediklerini anlatmış oluyorlar.

Amerika yardımı ister hayal, ister hakikat olsun önüne geçilmez bir hâdise var ki o da mihverin önümüzdeki bahar mevsiminde harbetmek ve büyük bir taarruz yapmak mecburiyetinde olduğudur. Çünkü mihver, bu bahar içinde taarruzunu yapmadığı ve İngiltere ile doğrudan doğruya harbetmediği takdirde öbür bahar bugün «hayal» tanımak istediği müthiş bir hakikatle karşılaşmak vaziyetinde kalacaktır.

Elhasıl bütün delâil mihverin büyük bir taarruz için hazırlandığını tebarüz ettiriyor. Fakat bu taarruzun neticesi hakkında söz söylemek sırası hulûl etmemiştir. Sözü ancak, bizzat netice söyliyecektir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Bursada tütün piyasası açıldı, fiatlar iyi...

Bursa 3 (a.a.) — Şehrimizde tütün piyasası dün açılmış ve ilk muameleyi İnhisarlar İdaresi yapmıştır. Fiatlar 29 ile 70 arasındadır. Zürra vaziyetten çok memnundur.

Bursa mıntakasının bu seneki tütün rekoltesi geçen yıla nazaran iki milyon kilo fazladır. Buna nazaran Bursa muhitinde bu seneki tütün miktarının beş milyon kiloyu bulacağı anlaşılmaktadır. Tütünlerimizin kalitesi yüksektir.

Ruzveltin muavini nutuk söyledi

"Hitlerin hezimetini Amerikan istihsalâtındaki cür'et tayin edecektir. „

Desmoines 23 (a.a.) — Millî çiftçiler enstitüsünde Amerika Reisicumhur muavini sıfatile bir nutuk söyliyen Wallace, şöyle demiştir:

— Yegâne barış ümidimiz İngilterenin naziler tarafından tahribine mâni olmaktır. Harbin neticelerinden korkanlar bu noktayı hatırdan çıkarmasınlar.

Almanyanın tam bir zaferinin ilk neticesi cenub Amerikasına hükmetmek olacak ve bunu Birleşik Amerikaya hükmetmek için gayretler takib edecektir.

Bütün Avrupa ve Amerika koordone edilecek ve nazilerin cenub Amerikasındaki hayalleri kendilerini orada da derhal iktidarı ele almak için gayret sarfına sevkedecektir. Naziler ticaretlerini mahirane sevk ve idare suretile dünyanın bütün memleketlerinin iktisadî bünyelerini tayine çalışacaklardır

Harbden evvelki piyasalarımızın bir kısmını olsun muhafaza için yegâne ümid Hitler'in mağlûbiyetidir. Hitler'in hezimet raihini ise, Amerikan istihsalâtındaki cür'et tayin edecektir.»

Fransa, Japonyayı protesto etti!

Meğer Siyamın Hindi çiniden istediği yerleri Japonya işgal edecekmiş!

Londra 23 (a.a.) — Müstakil Fransız ajansının Şanghaydaki muhabiri bildiriyor:

Tokyo konferansındaki Fransız heyeti, Japon filosunun Fransız Hindiçinisi sahilleri açıklarında bulunmasını, Japon Hariciye Nazırı Matsuoka nezdinde protesto etmiştir.

Fransız heyeti bu tehdid altında müzakerelere devam edemiyeceğini bildirmiştir.

Londra 23 (a.a.) — Vişiden gelen haberlere nazaran Fransız hükûmeti Japonlar tarafından Fransız murahhasına yapılan sulh teklifini reddetmiştir. Sulh teklifinde Hindiçininin Thailand bölgesinin Japonyaya terki ileri sürülmektedir.

Pek yakın zamanda Hindiçinide Thailand meselesinin yeniden muhasamata meydan vereceği zannedilmektedir.

İngilterede işaşe

Hükûmet tereyağ tevziatını bir misli arttırmağı kararlaştırdı

Londra 23 (a.a.) — İaşe Nazırı, vesika ile verilmekte olan tereyağ miktarının 15 marttan itibaren haftada iki onstan dört onsa yani 112 grama çıkarılacağını söylemiştir.

Fakat yemek yağının yekûnu 8 ons olan miktarında bir değişiklik olmıyacaktır. Yani istiyen sekiz ons yemek yağı alabileceği gibi, bunun dört onsunu tereyağı ve mütebakisini de yemek yağı olarak alabilecektir.

Baltık Almanlarını yerleştirmek için

Garbî Polonyanın aslî ahalisi tehcir edilerek mülkleri musadere olunuyor

Londra 23 (a.a.) — Pat ajansı bildiriyor:

Alman matbuatının bile kısmen itiraf ettiği son haberlere göre, garbi Polonyada bulunan Alman makamları yeni sene başından itibaren Polonyalıların tehcirini hızlandırmışlardır.

Tehcir bilhassa yukarı Silezya, Posnanya ve Ciechanov ile Suvalki mıntakalarında yapılmaktadır. Yalnız altı hafta içinde son iki mıntakaya 22,000 Alman ailesi yerleştirilmiştir. Bu aileler Alman - Sovyet anlaşması hükümleri mucibince Litvanyadan hicret etmeye mecbur kalan Almanlardan mürekkebdir.

Yerlerini Almanlara terketmeye icbar edilen Polonyalı köylü ve küçük san'at erbabı her şeylerini, hatta eşyalarını bile bırakarak merkezî Polonyaya nakledilmektedir.

Königsberg 23 (a.a.) — Stefani: Baltık memleketlerinde bulunan Almanların anavatana nakillerine devam olunmaktadır. Almanyaya dönecek olan 50.000 Almandan 7,500 ü eşyalarile birlikte Königsberg'den geçmişlerdir.

Almanyaya dönen Alman çiftçilerine aid 16.000 at, 8000 öküz, 16,000 domuz ve 23,000 koyunun Alman şimendiferleri tarafından nakledileceği söylenmektedir.

Sovyetlerde

15 senelik umumî bir iktısadî plân hazırlanıyor

Moskova 23 (a.a.) — Tass ajansı bildiriyor:

Sovyetler Birliği komünist partisi merkez komitesile Sovyet Halk Komiserler konseyi komünist partisinin 18 inci kongresinde ittihaz edilen kararlara istinaden Sovyet devleti plânlar komisyonunun çelik, dökme, mahrukat, elektrik enerjisi, eletler ve istihlâk maddeleri istihsalâtının başlıca kapitalist memleketlerde adam başına isabet eden istihsalât miktarından fazla olmasını temin için 15 senelik umumî bir iktısadî plân-hazırlamaya memur etmiştir.

Macaristanda tuğyanın verdiği zararalr

Budapeşte 23 (a.a.) — Macar Telgraf ajansı bildiriyor:

Sular altında kalan arazideki halkın tahlisiyesine memur edilen komisyon tarafından neşredilen raporlara göre 322 ev yıkılmıştır. Fakat sulardan en çok zarar gören Soll kasabasından henüz rapor gelmemiştir. Hasara uğrıyan evler 1,400 ü bulmaktadır.

Çiftliklerde de bir çok binalar yıkılmış veya hasara uğramıştır.

İspanyada müthiş fırtınanın tahribatı

Madrid 23 (a.a.) — Nakliyatının tekrar teessüsünden sonra Trevijano nahiyesinin fırtınadan tamamile harab olmadığı anlaşılmıştır. Bununla beraber hasarat mühimdir.

Bu mıntakada 50.000 yemiş ağacı harab olmuş ve 200,000 çam ağacı kökünden sökülmüştür.

Bir çok binalar hasara uğramıştır. Vizcaya'da 500 ev harab olmuştur.

İRLANDANIN VAZİYETİ

Bir plâna göre, ada Amerikanın garantisi altına alınacak

Projeye Devlet Reisi de Valera da taraftar

Londra 23 (a.a.) — Sunday Dispatch. İngilterenin Alman tahtelbahirlerine karşı gelmesini, ayni zamanda Alman istilâsına karşı İrlândanın bitaraflığını temin için bir plân neşretmekte ve bu plânın Ruzvelt tarafından düşünülerek ve Vilki tarafından De Valera ile görüşüldüğünü yazmaktadır. Bu plâna göre (1) İrlândanın bitaraflığını Amerika garanti edecek ve bu memleket Panama gibi beynelmilel hale girecek. (2) İrlândanın müdafaası İngiltere, Amerika ve İrlândanın beynelmilel kontrolu altında bulunacak. (3) Amerikan malları İrlândaya gelecek ve oradan İngiltereye sevkolunacak. (4) İrlândan sahillerinde Amerika ve İngiltere devriye kontrolunu tatbik edecek.

De Valera'nın bu plâna taraftar olduğu anlaşılmıştır.

Arnavudluk cephesinde

Tepedelen bombalandı, 3 İtalyan tayyaresi düşürüldü

Atina 23 (a.a.) — Dün akşam radyoda söylenildiğine göre bozuk havalar Arnavudluk cephesinde harekâtı güçleştirmektedir. Düşman mukabil taarruz teşebbüsleri tardedilmiştir.

Üç İtalyan tayyaresi düşürüldü

Atina 23 (a.a.) — Yunanistandaki İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

İngiliz hava kuvvetleri tarafından dün muvaffakiyetle yapılan bir akın esnasında Tepedelen civarındaki Bugi mıntakasında düşmanın motörlü nakil vasıtaları kollarile askeri tecemmülerine, depolara ve ihtiyat malzeme ve erzak yığınlarına mühim hasarlar yapılmıştır.

Avcı tayyarelerinden mürekkeb bir keşif grupumuz, biri üç motörlü bir deniz tayyaresi, diğer ikisi de gene üç motörlü ağır bombardıman tayyaresi olmak üzere üç düşman tayyaresi düşürmüştür. Bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir.

Ölen siviller

Atina 23 (a.a.) — Umumî Emniyet Nezareti tarafından 22 şubat akşamı neşredilen resmî tebliğde şöyle denilmektedir:

Düşman tayyareleri, Prevezeyi bombardıman etmişlerdir. Sivil ahalıden 3 kişi ölmüş ve Nikoli Arkeoloji müzesi yıkılmıştır. Morano'nın garb sahiline de bombalar atılmışsa da hasar ve nüfusça zayiat yoktur.

Yunan tebliği

Atina 23 a.a.) — Yunan orduları Başkumandanlığı tarafından 22 şubat akşamı neşredilen 119 numaralı resmî tebliğ:

Mahdud keşif kolları ve topçu faaliyeti olmuştur. Bir miktar esir alınmıştır.

İtalyan tebliği

Roma 23 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 261 numaralı tebliği:

Yunan cephesinde kayda değer bir şey yoktur.

Bombardıman teşekküllerimiz düşmanın bir deniz üssüne mükerreren müessir taarruzlarda bulunmuşlardır. Bir tayyaremiz dönmemiştir.

Sabık İspanya Kralının sıhhî vaziyeti

Roma 23 (a.a.) — Stefani: 13 üncü Alfons'un sıhhî vaziyeti vehametini muhafaza etmekle beraber, sabık hükümdar, henüz melekâtı akliyesine sahibdir.

Dün öğleden sonra yaptıkları ziyaret esnasında, hasta, İtalya Kralı ve Kraliçesile görüşebilmiştir.

Sabık hükümdara her sabah dini telkinler yapılmakta ise de pek yakında bir felâkete intizar edilmediği için kendisine henüz son telkinler yapılmamıştır.

HUKUKÎ BAHİSLER

Medenî kanunda tashih lâzım

Terminoloji ihtiyacı

Kanunda bazı termler muhtelif kelimelerle tercüme edilmiş, bazıları da birçok kelimelerle ifade edilmiştir

— 5 — [*]

Medenî kanunumuzda terminoloji bahsinde en mühim noksan yabancı dilde kullanılan bir termin muhtelif yerlerde muhtelif kelimelerle tercüme edilmiş olmasıdır. Bu ise içtinadı herhalde muktazi bir mahzurdur. İlim lisanında sinonim olamaz. Bir term tebellür etmiş muayyen bir manada hasren kullanılan bir kelimedir; yerinde kullanılır, başka yerde kullanılamaz, ve onun yerine başka kelime de konulamaz. Yabancı bir kanun mehaz alınarak, yapılan Türk kanunlarında, yabancı bir terim türkçeye çevrildiği zaman, her yerde ayni kelime ile, ifade edilmek, eğer o termin bizde mukabil ve muadili varsa daima onunla tercüme etmek, kat'iyyen şaşmamak, ve şayed o terim bizim için yeni bir termse ve mukabili yoksa, onun mukabilini hazırlamak, ve onu her vakit o mukabilile ifade etmek icab eder. Bu kaideye muttariden riayet edilmezse, yapılan tercüme bir ilim dili olamaz. Edebî eserlerde bu kadar itina ve dikkat zaruri olmıyabilir. Fakat hukuk eserlerinde riayeti vacib bir kaidedir.

Hukuk dilinde tebellür etmiş termler vardır. Bizim eski hukuk dilimizde böyle idi. Eski hukukumuz teokratik bir devlet hukuku olmak hasebile, menşei dinî hükümler idi ve binaenaleyh termleri arabcadan alınmıştı. Tanzimat ve ıslahat devirlerinde, bazı Avrupa kanunları mehaz alınarak yeni kanunlar yapıldığı zaman, eski hukuk sistemile karışıp teessüs eden yeni muhtelit sistemin terminoloji ihtiyacı kısmen eski sistemin termleri ve kısmen fransızcadan tercüme veya adapte edilen termler ile tatmin edilmişti.

Roma hukukundan mülhem kanunlarda eski hukukumuzda olmıyan müesseseler ve kaideler ve tabiatile bunların kendilerine mahsus termleri bulunduğundan, İsviçre medenî kanunu mehaz alınarak bir Türk kanunu tedvin edildiği zaman, bizde bulunmıyan yeni termlerin türkçe mukabillerini hazırlamak icab ederdi. Medenî kanunumuzun tetkikinde, bu hususta da kusur edildiği görülmekte ve bu suretle terminoloji bahsinde iki mühim noksan tespit (constater) edilmektedir; biri, yukarıda denildiği veçhile, bir termin muhtelif yerlerde muhtelif kelimelerle tercüme edilmesi ve diğeri bazı termlerin mukabilleri ihzar edilmiyerek birkaç kelimelik cümlelerle ifade olunmasıdır.

Bu iki hususu ispat için birkaç misal verelim:

D'office tabiri kimi yerde re'sen (madde, 101, 113 vesaire) kimi yerde resmen (madde 535) ve bir çok yerlerde de doğrudan doğruya (madde 178, 179, 276 vesaire) tabirlerile tercüme edilmiştir.

Célébration kelimesi bazan akid (madde 105 vesaire) bazan merasim (madde 110 vesaire) kelimelerile:

Cerrion termi kimi yerde devir (madde 220) ve kimi yerde temlik (madde 612) kelimelerile:

Transfert kelimesi bazan temlik (madde 514), bazan nakil, intikal, (madde 687, 808) bazan devir ve teslim (madde 718) kelimelerile:

Officier de l'Etat sivil bazan nüfus memuru (madde 41) ve bazan ahvali şahsiye memuru (madde 293) diye:

Curateur termi kimi yerde hususî bir vasi (madde 271), kimi yerde kayyum (madde 285) diye:

İndivition kelimesi bazan şirketi emval (madde 323) bazan mal ortaklığı (324) ve bazan şüyu (madde 583) tabirlerile ifade edilmiştir.

Dommages - intérêts ve indemnité termleri arasındaki fark ve bunların türkçede ayrı ayrı mukabilleri olduğu malûmken bu tabirlerin her ikisi de ayırd edilmeksizin tazminat kelimesile tercüme edilmiştir (madde 541, 671, 680 vesaire).

İmmatriculation ve irseription kelimeleri birbirine sinonim olmadığı ve aralarında kanunî bir fark olduğu ve bunların türkçe mukabilleri de bulunduğu halde her ikisi de gelişigüzel o mukabillerle yani tescil ve kayid kelimelerile tercüme edilmis ve bu mukabiller mühassas bulundukları kelimelerin yerinde kullanılmamıştır (madde 632, 633, 911, 912 vesaire).

De plein droit tabiri bazan kendiliğinden (madde 229) ve bazan (başka bir muameleye hacet kalmaksızın) diye tercüme edilmiştir.

Prospérité kelimesi bazan yanlış olarak (saadet) (madde 153 vesaire) ve bazan (iş terakkisi) (madde 162) diye tercüme edilmiştir.

Règles, effets, dispositions kelimelerinin her birinin türkçede malûm olan mukabilleri varken her üçü de hemen daima hüküm kelimesile ifade edilmiştir.

Dévolution kelimesi bazan yanlış olarak miras (madde 517 nin başında) bazan (hak sahibine vüsul) (madde 531) kelimelerile ifade edilmiştir.

Régime matrimonial tabiri mukabilinde türkçe bir term yapılmıyarak, (karı kocanın mallarının idaresi hakkında kabul ettikleri usul) cümlesile ifade edilmiştir (madde 147, 163 vesaire).

Enfant trouvé tabiri (ana ve babası belli olmıyan çocuk) cümlesile (madde 317) tercüme edilmiştir.

Gayrimeşru veyahud, medenî kanunumuzun kabul ettiği term ile (nesebi sahih olmıyan) çocuk Fransız kanununda olduğu gibi İsviçre kanununda üç nevi olduğu malûmdur. Enfant naturel, adultérin, incestueux. Bunlar için birer muvafık term ihzar edileceğine, her biri birkaç kelimelik cümlelerle ifade edilmiştir. (Evlilik haricinde doğan çocuk), (birbirlerile evlenmeleri memnu olanlardan doğan), (evli erkek ve kadınların zinasından doğan çocuk) (madde 291, 292) gibi. Keza kelimesi 343 üncü maddede müdir kelimesile tercüme edilmişken 335 inci maddede müdir kelimesi yerine (şirketin işletme ve temsilini deruhde eden şerik) cümlesi konulmuştur.

Pupille kelimesi bir çok maddelerde (vesayet altındaki kimse) diye ifade edilmişken (madde, 348 vesaire) 391 inci maddede bu makamda (küçük) kelimesi kullanılmıştır. Pupille kelimesinin yanında mineur kelimesi bulunduğu zaman (küçük) kelimesile tercümesi caiz olursa da, yalnız olunca hasren küçük manasına gelemiyeceğinden (küçük) kelimesile ifade olunması doğru olmaz.

Légataire kelimesinin eski hukukumuzda mukabili olarak musaleh termi varken, bu term alınmıyarak birkaç kelimelik cümle ile ifade olunmuştur. Musaleh tabirinin arabî olması medenî kanunumuza girmesine mâni olmuşsa da mefrugunleh, münaziünfih kelimeleri girebilmiştir (madde, 467, 493, 730, 920).

Domaine public tabiri yerine (menfaati umuma aid olan mallar) cümlesi kullanılmıştır ki mana itibarile pek de doğru değildir. Gayrimenkul irtifak hakkının hükümlerini havi olan fasılda mevcud iki yeni termin türkçe mukabilleri yapılmıyarak emsali gibi birkaç kelime ile gösterilmiştir. Bunların biri fonds servaut (külfet tahmil edilen gayrimenkul) ve diğeri fonds dominaut (irtifak hakkından istifade eden gayrimenkul) dür (madde 713, 715).

İsviçre kanunu türkçeye çevrilirken tesadüf edilen yeni termlerden bazılarının mukabilleri hazırlanmıyarak bir kaç kelimelik cümlelerle ifade ve adeta termler yerine bunların tarifile iktifa edildiğine dair gösterilen bu misallerin yanısıra, mukabilleri isabetle ihzar olunmuş olan bazı termler için de bir kaç misal zikredeceğiz:

Evlilik rejimleri babında birkaç termler azçok muvafık mukabillerle ifade edilmiştir. Meselâ séparation de biens mal ayrılığı (madde 186), union de biens mal birliği (madde, 191), mal ortaklığı communanté de biens (211). Acquêts mükteseb mallar (madde 234).

14 üncü babda dispositions pour cauze de mort ölüme bağlı tasarruflar (bu babın başlığında); quotité disponible tasarruf nisabı (madde 454), réserve mahfuz hisse (madde 452 vesaire). Pacte successoral miras mukavelesi (madde 450 vesaire). Appelé namzed (madde 468).

Gayrimenkul rehin babında ipotek usulile beraber ipotek termi de aynen kanunumuza kabul ve hukuk dilimize maledilmiştir. Aslı Yunani olan ve bazı Avrupa lisanlarına alınarak beynelmilel bir mahiyet almış bulunan bu termin bizim terminolojiye girmesi ayni isabet olmuştur.

N. A.

(*) Bundan evvelki yazılar 20, 23 ikinciteşrin, 14 birincikânun 1940 ve 6 ikincikânun 1941 tarihli nüshalarımızda çıkmıştır.

Hadiseler Arasında FELEK

Doğru söz buhranı

Yenecek şeye düşkünüz vesselâm!

Bu bir fiziyolocya ihtilâlinin neticesidir. Âlim gibi lâf etmiyelim: Demek istiyorum ki; artık vücudümüzün kumandası beynimizde değil, midemizdedir. Öyle olunca da bizi ilk alâkadar eden şey, midemizin alâkalı olduğu şeylerdir.

Gazeteleri okuyorsunuz. Büyük küçük, efkârı umumiye mümessillerini dinliyorsunuz. Nihayet kendi kendinize de düşünüyorsunuz. Hep mevzuu bahsolan şey şunlar: Koyun eti kesmiyorlar? kahve kalmamış? Yağ yükseliyor.

Doğru! Bunlarla meşgul olmayıp da neyle uğraşalım!

Çokluğun endişesini haksız göstermeğe cesaret edişim, bunu çoğunuzun bir fantezi sayacağınızı umduğumdandır. Yoksa ben aptal mıyım, herkes mide kaygusile tasalanırken ben çıkıp:

— Ortada et, yağ, kahve buhranından evvel, doğru söz buhranı var. Diyebilir miyim?

Ama hoş göreceğinizi bildiğim için işte söylüyorum.

Gerçek doğru söz buhranı var. Halbuki o mubarek de dimağımızın gıdasıdır. Lâkin neyleyelim ki; harb icabları pek çok şey eksildiği gibi doğru söz de kıtlaşıyor. Fenası o ki; bütün söyliyenler doğrudur deniyor. Nasıl seçelim?

Üstünde alâmeti olmıyan koyun etini kasab dükkânında dişi mi, erkek mi, dağlıc mı? Kıvırcık mı ayırd etmek bile bir hüner iken radyoda, gazetede, konferanstа birbirlerine zıd olarak denilen sözler içinden doğrusunu nasıl ayıralım?

Frenkler, saman içinde iğne aranmayı güçlüğün nümunesi olarak ileri sürerler. Halbuki elinde bir miknatısı olan için bundan kolay ne var!

Doğru sözün de bir miknatısını bulsak! Lâkin beşeriyet öyle şeyler icad eder mi?

Bakın şimdi de Uranium madeninden bomba yapmağa uğraşıyorlarmış. Bunda muvaffak olurlarsa yüz kiloluk bir bomba meselâ: Büyükada kadar bir yeri yok ediveriyormuş.

Aramızda kalsın: Zaten insanlar da doğruya pek de düşkün değildirler ya!

Edebiyatta bile yalan en lüzumlu ham maddedir.

«Aldanma ki şair sözü elbette yalandır» Mısraı boş söz değildir.

Böyle olunca artık aldanmamak için şair, edib, siyasî, âlim, cahil hulâsa kimsenin sözüne inanmamayı esas tutmak zararı en az yol olduğuna şüphe ediyor musunuz?

Nasreddin Hocadan eşeğini istiyen komşusuna Hoca:

— Eşeği sattım! cevabını verirken içeriden eşek anırınca komşusunun:

— Hoca! Eşeği sattım diyorsun! Halbuki hayvan içeride anırıyor. Dediğini, Hocanım:

— Yahu! Koskoca sakalımla bana inanmıyorsun da çeşgin sözüne inanıyorsun! Teessüf ederim! cevabını verdiğini de bilirsiniz.

Bir dostum pek şirin bir hikâye anlattı.

Herhalde Yahudilerin pek hoş görülmediği bir vapurda, belki bir İtalyan vapurunda bir yahudi yolcu ölmüş.

Deniz usulü o imiş ki; vapur 24 saatte bir iskeleye uğramazsa, cesedi denize atarlarmış.

Vapurun kaptanı bu denize atmak ameliyesinin gündüz, yolcuların gözleri önünde yapılmasını hoş bulmamış ve Lostromoyu çağırıp demiş ki:

— 30 numaralı kamaradaki yahudi yolcu ölmüş. Bu gece onu denize atıverin!

Lostromo:

— Peki kaptan! demiş ve çekilmiş.

Ertesi sabah kaptan gemiyi teftiş ederken bakmış ki; yahudinin cesedi kamarasında duruyor. Derhal lostromoyu çağırmış:

— Ben sana yahudinin cesedini denize attır, demedim mi? Herif kamarasında duruyor.

— Ne münasebet kumandan! 20 numaradaki yolcuyu denize attık.

— E herif bir şey söylemedi mi?

— Ölen ben değilim dedi ama, yahudinin sözüne kim inanır! Dinlemedik..

B. FELEK

Amerikanın 1940 da silâh satışları

Müttefiklere 3532 tayyare ile 4986 motör verilmiş

Nevyork 23 (a.a.) — Ticaret Nezareti tarafından verilen malûmata göre, geçen sene Amerikadan cemaan 78 milyon İngiliz lirası kıymetinde 3,532 tayyare ile 4,986 tayyare motörü ihrac edilmiştir. Bunların en mühim kısmı İngiltereye veya müttefiklerine verilmiştir.

İngiltere hesabına imal edilen ve Uzaksarktaki İngiliz hava filolarını takviye etmek üzere şimdi yolda bulunan bombardıman tayyareleri 1-cinde dört motörlü Consalidated ve Boeing tiplerinde tayyarelerin de bulunduğu temin edilmektedir. Bu iki tip tayyare 10,000 kilometre mesafeyi yeniden benzin almağa ve yere inmeğe mecbur kalmadan katedebilmekte ve büyük bir bomba hamulesi taşımaktadır.

« CUMHURİYET » İN EDEBÎ ROMANI : 65

Kızıl Vazo

Yazan: Peride Celâl

Çok karanlık, yıldızsız bir gece idi Dışarıda hafif yağmur çiseliyordu. Uzun zaman başımı cama dayayarak hareketsiz kaldım. Karanlık içinde ağaçların şekilleri silinmişti. Uzakta binalar simsiyah birer yığın halinde görünüyorlardı.

Soyundum, yatağıma girdim. Üzüntülü ve yorgundum. Şimdi yeni bir endişe tekrar içimde uyanıyor, ninemin ilk rahatsız olduğu günlerdekine benzer şüpheler, fena ihtimaller kafama hücum ederek beni büsbütün kederle üzüyordu. Zavallı ihtiyarın sıhhati beni korkutuyordu. Bu hastalığı tamamile kendi eserim diye, gördüğüm, onu bu hale getirenin kendim olduğunu düşündüğüm için büyük bir vicdan azabı da duyuyordum.

Üç gecedir iyi uyumamıştım, genede uykum yoktu. Saatlerce oradan oraya döndüm, sonra dalmışım.

Uykumun arasında ağır bir cismin yere düşmesine benzer garib bir gürültü ile uyandım. Doğruldum, etrafı dinledim. Ev derin bir sessizlik içindeydi. Dışarıda fırtına çıkmış olacaktı. Ağaçların yapraklarının hışırtılarını, rüzgârın sesini duyuyordum. Başucumdaki gece lâmbasını yaktım. Saate baktım: İki... Kalkıp yatağımda oturdum. Uyanmama sebeb olan gürültüyü düşündüm. Bir rüya olacaktı. Sinirlerim pek zayıflamıştı. Belki de fırtınanın sesi bana öyle gelmişti. Yahud bir panjur.

Bununla beraber babamın ölümünden sonra ilk günlerde duyduğum korkuya benzer bir sıkıntı içimi kaplamıştı. Kendimi yatağımda rahatsız hissediyordum. Manasız bulduğum bir hal içinde sanki kalkmam, bir şeyler yapmam lâzımmış gibi kararsız yatakta doğrulmuş duruyordum. Bu esnada tekrar bir gürültü oldu. Yerimden sıçradım. Fakat bu sefer sesi tanımıştım. Aşağıda bir panjur mandalından kurtulmuş olacaktı. O çarpıyordu. Gülmeye, korkumla alay etmeye çalıştım.

Bununla beraber içimdeki endişenin birdenbire bir kaç misli büyüdüğünü hissediyordum. Yavaşça yataktan kalktım. Geceliğimin üzerine sabahlığımı giydim ve elimi yastığımın altına kaydırarak orada durmakta olan sedef saplı küçük brovningimi aldım. Babamın ölümündenberi ihtiyatlı hareket etmeye alışmıştım. Gene de bütn bu hareketleri düşünerek yapmadığıma eminim. Sevki tabii ile hareket ediyordum ve korkuma rağmen soğuk kanlı sakindim, karar vermiştim, inecek, beni rahatsız edecek panjuru kapayacaktım.

Odamdan ayaklarımın ucuna basarak çıktım. Merdivelneri gürültü yapmadan karanlıkta düşmemeye çalışarak indim ve doğru salona yürüdüm.

(Arkası var)

Sonra onu hiçbir zaman unutamıyacağımı düşünmeye başlıyordum. Bulunduğum vaziyet, çekmekte olduğum müthiş ıztırab bu düşüncemi, kanaat haline getiriyordu. O zaman çaresizlik ve ümidsizlik içinde bu ihtimali uzaklaştırmaya çalışıyor, «olamaz, olamaz» diyordum. Ve tekrar onu unutmak, içimdeki acıyı hafifletmek için çabalıyordum. Fakat ne fayda!

Onun hayali kafamın içine öyle bir nakşolmuş, sevgisi kalbimi öyle bir tutuşturmuştu ki.. Ne yangındı yarabbi, ne yangındı!

Bir yerinde müthiş bir ağrısı olan bir insana benziyordum. Fakat vücuddeki ağrıları uyuşturacak ilâçlar vardır. Halbuki ruhdakini dindirmek için yapılan bütün tavsiyeler çocukça şeylerdir ve faydasızdır. İçimizin ağrısını dindirecek şifa ne kadar kuvvetsiz ise bu ağrıyı kuvvetlendirecek müthiş, çekilmez bir hale getirecek sebebler o kadar çoktur. Düşüncelerimiz, hodbinliğimiz, arzularımız işte mukavemet etmek, kurtulmak istedikçe bizi bırakmıyan, ağlatan, sızlatan ve mahveden onlar, bu düşmanlardır.

Hayır, bu defteri elimden atmak ve artık susmak, hiç bir şey yazmamak istiyorum. Fakat içimden sanki bir ses: «Korkak, diyor, o müthiş geceyi, o birbirini takib eden felâket günlerini yazmaktan âcizsin, bunun için susmak istiyorsun değil mi?» Ne kadar doğru!

Evet korkuyorum. Yukardaki satırlardan sonra yazılacak kelimeler kafamda şekilleniyor, arkasından vak'alar canlanıyor. O zaman vücudümü garib bir üşüme alıyor, bir yerlere kaçmak, korkunc masallar dinlemiş bir çocuk gibi gözlerimi kapayıp, titriyerek kuvvetli bir göğse sokulmak istiyorum.

Fakat anlatacağım. Madem ki karar verdim.

V

Rızanın o garib ziyaretinden üç gün sonra idi.

Ninem gene rahatsızlanmış, çarpıntı gelmişti. Gündüz doktor Rüstü Beyi çağırmıştık, Rüştü Bey bu sefer muayeneden sonra fazla düşünceli göründü. Bazı ilâçlar verdi.

— Bunları alsın, ben yarın gene uğrarım, dedi. İcab ederse bir konsültasyon yaparız.

Sonra uzun uzun Hüseyinle konuştular. Doktor gittikten sonra Hüseyin bütün ısrarıma rağmen bana hastalık hakkında fazla izahat vermedi.

— Kalb biraz bozulmuş, diyordu. Fakat tehlikeli bir şey yok. Tedavi ile büsbütün iyi olacağına eminim. Zaten Rüstü Bey de böyle söylüyor.

Uzun zaman ninemin odasında oturduk. Fazla ıztırabı olmadığını söylüyordu. Yalnız ayağa kalkınca başı dönüyor ve biraz nefesi kesiliyordu.

Akşam yemeğinden sonra tekrar onun yanına çıktık. Oda sıkıntılı bir sükût içinde. Ninem gözleri yarım örtülü yatıyor, fakat uyumuyordu. Hüseyin bu kederli havayı bozmak ister gibi yavaş yavaş konuşuyor, İzmirden, eski hatıralardan bahsediyordu. Fakat kelimelerin isteksiz isteksiz dudaklarından döküldüğünü farkediyordum. Zaman zaman susarak nineme yaklaşıyor ve muhabbetle gülümsiyerek onun elini tutuyordu. O zaman ihtiyarcık ona gülümsüyordu.

Saat dokuzda Hüseyinle beraber hastanın odasını terkettik. İlâçlarını almış ve kendisini daha rahat hissettiğini söylemişti.

Odalarımıza çekildik.

SPOR

Lik maçları bitti

Dün yapılan son müsabakalarda Galatasaray Beyoğlusporu Fenerbahçe de İstanbulsporu yendiler

Lik maçları dün Kadıköyünde yapılan iki tehir maçından sonra tamamlanmış. Beşiktaş kulübü 54 puvanla birinci, Fenerbahçe 47 puvanla ikinci, Galatasaray 42 puvanla üçüncü, İstanbulspor 38 puvanla dördüncü olmuşlardır. Birinci küme lik maçlarında 23 puvanla sonuncu olan Topkapı takımı da otomatik bir şekilde ikinci like düşmüştür.

Bu mevsim lik maçları büyük bir fevkalâdelik içinde cereyan etmiş, Beşiktaş takımı hiç mağlûb olmadan, ve hattâ, berabere kalmadan, büyük bir puvan farkile İstanbul şampiyonluğunu kazanmıştır. Fenerbahçe ve Galatasaray için lik maçları pek parlak bir şekilde geçmemiştir.

Bu mevsim maçlarında, bilhassa ikinci devrede ciddî bir mevcudiyet gösteren İstanbulspor takdire şayan oyunlar yaparak dördüncü olmuş ve bu suretle millî kümeye girmek hakkını kazanmıştır.

Dün yapılan son karşılaşmalardan sonra 1940 - 41 mevsimi lik maçlarını kaparken, yakında başlayacak millî küme oyunlarında takımlarımıza muvaffakiyetler dileriz.

Fenerbahçe - İstanbulspor

Kadıköy sahasında ilk maç Fenerbahçe ile İstanbulspor arasında idi.

Takımlar şu şekilde sahaya çıktılar:

Fenerbahçe: Cihad - Cemal, Taci - Lebib, Fikret, Nazif - K. Fikret, Naci, Yaşar, Niyazi, Cemil.

İstanbulspor: Fikret - Hayri, Sefer - Muzaffer, Rüştü, Celâl - Tarık, Süleyman, Cihad, Kadir, İsmet.

Maçı Şazi Tezcan idare etti.

Fenerbahçeliler kısa bir tazyikten sonra oyuna hâkim olarak Fikretin şutile firikikten ilk sayılarını hemen yaptılar. İstanbulsporun bu sayıdan sonra kaçırdığı büyük fırsatı atlatan Fenerbahçe 10 uncu dakikada Cemilin kafa vuruşile ikinci golü de yaptı. İstanbulsporu sarsan bu sayılardan sonra Fenerbahçe daha hızlı oynamağa başladı. İstanbulspordan Celâlin bir hatasından istifade eden Fenerbahçe 25 inci dakikada Yaşarın şutile üçüncü gollerini de yaptı.

İstanbulspor bu sırada lehine verilen bir kornerden istifade edemedi. Fakat hemen topu orada yakalayan Süleymanın verdiği güzel bir pasın istifade eden Cihad İstanbulsporun yeğine sayısını yaptı ve devre 3 - 1 İstanbulspor aleyhinde bitti.

İkinci devrenin ilk dakikaları İstanbul için bir hayli tehlikeli oldu. Beşinci dakikada Fikret firikikten dördüncü golü attı.

İstanbulspor bu gole rağmen iyi oynadı ve bu sırada ciddî bir iki fırsat kaçırdı.

Devrenin yarısından sonra Fenerbahçe tekrar hakimiyeti elde etti. Otuzuncu dakikada İstanbulspor sağ açığı Tarıkın sakatlanması üzerine on kişi oynamağa mecbur oldu. Biraz sonra Tarık sahaya tekrar girdi ise de İstanbulspor için artık hiç bir ümid kalmamıştı. İki taraf, ikinci devrede bazı mühim fırsatlar kaçırmış, maç ta 4 - 1 Fenerbahçenin galibiyetile bitmiştir.

Galatasaray - Beyoğluspor

İkinci maçı Galatasarayla Beyoğluspor takımları yaptı. Galatasaray takımında Salim, Adnan ve Eşfak yoktu.

Galatasaray ilk anlarda oyuna hâkim oldu. Beyoğluspor kalesi önünde dolaşan Galatasaray 6 ncı dakikada küçük Salâhaddinin şütile ilk golü yaptı. İlk on beş dakika Galatasaray için çok kolay oldu. Beyoğluspor bu arada daima müdafaada idi. Bu müddetten sonra Beyoğluspor toplu bir hücumla Galatasaray kalesi için tehlikeli olmağa başladı. Musanın ciddî bir müdahalesi Galatasarayı mutlak bir sayıdan kurtardı.

Müsavi bir şekle giren oyun yavaş yavaş durulurken devre 1 - 0 Galatasarayın lehinde bitti.

İkinci devreye sür'atle başlayan Galatasaray Salâhaddinin sıkı bir şütile 4 üncü dakikada ikinci golü yaptı. Bu sayıdan sonra Beyoğluspor üstüste bir kaç tehlikeyi kalecilerinin fedakârlık denecek gayretleri sayesinde atlattı. Galatasaray takımında yorgunluk alâmetleri başladığı zaman Beyoğlusporun gittikçe artan tazyiki görünüyordu.

Halilin fazla aksaması ve yerinde olmıyan bir geri pası Galatasaraya bir gole mal olacakken Faruk bu büyük tehlikeyi atlatmağa muvaffak oldu. Beyoğlusporun bir hücumunda müdafi Necdet sakatlanınca Galatasaray on kişi ile kaldı. Beyoğlusporun tazyiki altında iken maç 2 - 0 Galatasarayın galibiyetile bitti.

İkinci küme maçları

Üç grup arasında yapılan ikinci kümenin Karagümrük sahasında yapılan ikinci grup maçlarının ilk devresi dün yapılan maçlardan sonra nihayetlenmiştir. Bu grupun ikinci devre maçlarına gelecek hafta devam edilecektir.

Karagümrük sahasındaki ilk grupta Karagümrük, Hisar sahasında yapılan maçlarda Alemdar takımları grup birincileri olmuşlardır. Karagümrük sahasındaki grup maçlarından sonra üç grup birincileri arasında iki devreli maçlar yapılacak, birinci çıkan takım otomatik bir şekilde birinci devredeki Topkapının yerine geçecektir.

Dün Karagümrük sahasında ilk maçı Eyüb ile Davudpaşa takımları oynadı. Eyük takımı maçı 2 - 1 kazandı.

Son maç Şişli Güneşle Ferikoy takımları arasında idi. İlk devre 1 - 0 Şişli Güneş lehinde bitti. İkinci devrede Ferikoy takımı çok sert oynadığından hakem selâmi bu takımdan üç oyuncu çıkardı. Şişli Güneş biri penaltıdan olmak üzere dört gol daha yaparak maçı 5 - 0 kazandı. Karagümrük sahasında en ufak bir intizam temini mümkün değildir. Haftaymda ve iki maç arasındaki zaman esnasında seyirciler sahada top oynuyor ve sahayı dolduran halkı çıkartıp oyuna başlatmak çok güç oluyor. Nitekim oyundan sonra yapılması icab eden seremoni yapılamamış, bazı oyuncular ve hakem polis himayesinde sahadan çıkmışlardır.

Fenerbahçe - İstanbulspor maçından kalecinin güzel bir kurtarışı

İstanbul kros şampiyonası

İstanbul kros şampiyonluğu dün iki kategori olarak Şişlide yapılmıştır. İkinci kategori yarışına mükellef ve kulüplerden 116 atlet iştirak etmiştir. Bu müsabakanın

Galatasaray - Beyoğluspor maçından bir intiba: Beyoğluspor kalecisi bir gol kurtarıyor

mesafesi 5000 metre idi. Alınan dereceler:

1 — Raif 17,01,5.

2 — Sipartalis 17,04,4.

3 — Halil 17,28.

Takım itibarile 8 puvanla Haydarpaşa birinci, 14 puvanla Kurtuluş ikinci, 35 puvanla Beşiktaş üçüncü olmuştur.

İkinci yarış birinci kategori atletleri arasında idi. 28 atlet iştirak ettiği bu yarışın mesafesi 6500 metre idi. Alınan dereceler:

1 — Eşref 26,09.

2 — Artan 26,18.

3 — Remzi 27,51.

Takım itibarile 10 puvanla Beşik taş birinci, 17 puvanla atletik Yıldız ikinci, 28 puvanla İstanbul lisesi üçüncü olmuşlardır.

Her iki kategoriden on iki kişilik bir takım 23 martta İzmirde yapılacak Türkiye kros birinciliğine iştirak edecektir.

Basketbol

Eminönü H[illegible] pılacak [illegible] kilce sona [illegible] Beyoğlu [illegible] Kolej, Galata [illegible] müsterdir.

Galatasaray, Boğazkurta hükmen galip gelmiştir.

Birinci kategorideki Beşkurt takımı, Galatasarayı 23 mağlûb etmiştir.

Voleybol maçı

Siyasal Bilgiler okulu takımil İstanbul lisesi arasında yapılan voleybol maçını 15 - 12, 15 - 11 Siyasal Bilgiler okulu takımı kazanmıştır.

B. takımları

Galatasarayla Fenerbahçe B. takımları arasında Kadıköy sahasında yapılan maçı 3 - 1 Fenerbahçe takımı kazanmıştır.

Güreş maçları

İstanbul güreş ajanlığı tarafından seri halinde tertib edilen güreş müsabakaları dün Güreş kulübü salonunda büyük bir muvaffakiyetle nihayetlenmiştir.

Tecrübeli güreşçiler arasındaki Greko - Romen müsabakalarının finalleri şu suretle neticelenmiştir:

56 kilo:

1 — Fehmi (Güreş kulübü), 2 — Ekrem.

61 kilo:

1 — Manol (Kurtuluş), 2 — Bektaş (Güreş).

66 kilo:

1 — Halil (Güreş), 2 — Panayot (Kurtuluş).

72 kilo:

1 — Zeki Güreş), 2 — Mehmed (Beşiktaş).

79 kilo:

1 — Hüseyin (Güreş), 2 — Harun (Güreş).

Ağır siklet:

1 — Çoban Mehmed, 2 — Samsunlu Ahmed.

Serbest güreş, İstanbul güreş birincilik müsabakaları gelecek pazar Fatih Güreş kulübü salonunda yapılacaktır.

Greko - Romen müsabakalarında galib gelenlerin madalyaları gelecek hafta verilecektir.

Lik maçlarının kat'î bilânçosu

Takımlar	Maç	Galib	Berabere	Mağlûb	Attığı	Yediği	Puan
Beşiktaş	18	18	—	—	84	14	54
Fener	18	14	1	3	63	15	47
Galatasaray	18	10	4	4	59	23	42
İ. Spor	18	8	4	6	43	47	38
Pera	18	7	3	8	40	41	35
Vefa	18	6	4	8	39	44	34
Beykoz	18	5	1	12	30	44	29
Kasımpaşa	18	5	1	12	26	47	29
Süleymaniye	18	4	2	12	21	62	28
Topkapı	18	1	4	13	18	77	23

YARIN AKŞAM BÜTÜN İSTANBUL HALKI
Paris hayatını tasvir eden mevsimin en hakiki Fransız filmini
FLERS ve CAİLHAVET'in meşhur piyesi
AŞK ve İHTİRAS
Şaheserini görmek ve alkışlamak üzere
SÜMER SİNEMASINA
Koşacaktır. Baş rollerde:
GABY MORLAY - ELVİRE POPESCO
ARMAND BERNARD — VİCTOR BOUCHER ve DALİO
Hırsları ve aşklarile asri kadının bütün ruhu...
Yerlerinizi evvelden aldırınız.

En genc artistler — En yeni danslar...
Nefis — Zevkli — Eğlenceli bir mevzu...
Güzelliğine doyulmıyacak sahneler...
BAHAR ÇİÇEKLERİ
Baş rollerde:
MICKEY ROONEY - JUDY GARLAND
ÇARŞAMBA akşamından itibaren
MELEK Sinemasında

Haftalardan, aylardanberi hasretini çektiğiniz
Eksantrik artist KATHERİN HEPBURN Sevimli artist CARY GRANT
Daima bir aşk romanı olan
AŞK MAÇI
Temmuzda birleşiyorlar. Bu avantürü yakında
LALE'de yaşıyacaklar

PEK YAKINDA
ÇEMBERLİTAŞ Sinemasında
ARABACININ KIZI DUNYAŞKA

Adana Belediye Riyasetinden:

1 — Adana şehrine isale edilecek içme suyu tesisatının müteahhidi tarafından noksan ve natamam bırakılmış olan boru vesair malzemesi kısmen mevcud bulunan bakiye işleri aşağıdaki şerait dairesinde ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2 — İşin muhammen bedeli «132060» lira elli kuruştur.

3 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evrakı 660 kuruş mukabilinde Dahiliye Vekâleti Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden veya Adana Belediyesinden alabilirler.

4 — Eksiltme 7/3/941 tarihine raslıyan cuma günü saat 16 da Adana Belediye binasında toplanacak Belediye Encümeninde yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin teklif mektublarını aşağıda yazılı teminat ve vesaikle birlikte 2490 sayılı kanun hükümlerine tevfikan 4 üncü maddede yazılı gün ve saatte Belediye Encümenine makbuz mukabilinde tevdi edilmiş olması lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 nci maddelerine uygun 7853 lira muvakkat teminat,

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar,

C — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince eksiltmeye girebilmeye bir mani bulunmadığına dair imzalı bir mektub.

D — Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden münakasaya girmek için alacakları ehliyet vesikası.

6 — Posta ile gönderilecek teklif mektublarının iadeli taahhüdlü olması ve nihayet saat 15 e kadar Encümene gelmiş bulunması lâzımdır.

7 — Ehliyet vesikası verebilmek için taliblerin ya yüksek mühendis olması veya en az elli bin lira değerinde içme su tessatını muvaffakiyetle ikmal etmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla malûmat almak istiyenlerin Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğine veya Adana Belediyesine müracaat etmeleri ilân olunur. (1151)

Denizli Sihhat ve İctimaî Muavenet Müdürlüğünden:

1 — Denizli Vilâyetinin Şamlı köyünde iskân edilmiş olan 77 haneye verilmesi karar altına alınan 759 metre mikâbı gayrimamul çam ağacının Acıpayam kazası Hayriye Ormanından verilecektir.

2 — 759 metre mikâbı gayrimamul çam ağacından 493 metremikâbı kereste şartnamede yazılı eb'ada göre imal edilecektir.

3 — Kerestenin katiye, imaliye, nakliye vesair ücreti olmak üzere mamul kerestenin beher metre mikâbına 20 lira 62 kuruş hesabile 10165 lira 66 kuruş tahmini kıymet edilmiştir.

4 — Keresteler Şamlı Çiftliğinde Komisyonu mahsus tarafından teslim alınacaktır.

5 — Kapalı zarf usulile eksiltmeye 10/2/941 tarihinden itibaren 21 gün müddetle konmuştur. Teklif mektubları 3/3/941 pazartesi günü saat 14 e kadar Denizli Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğünde toplanacak olan Komisyona verilecektir. Teşkil edilen Komisyon işbu teklif mektublarını saat 15 te açacaktır. Muvakkat teminat miktarı 762 lira 32 kuruştan ibarettir.

6 — Şartname ve mukavele projelerini görmek istiyenler Denizli, Ankara, İzmir, İstanbul Sıhhat Direktörlüklerinde okuyabilecekleri ilân olunur. (1036)

Hayriye Lisesi Müdürlüğünden:

3 üncü taksit 1 martta başlıyacağından martın onuncu gününe kadar taksitlerini vezneye yatırmıyan talebenin mekteble alâkası kesileceği ilân olunur.

SİNGER
Yeni futbol
Saatlarımız geldi.
Fiatı 35 lira

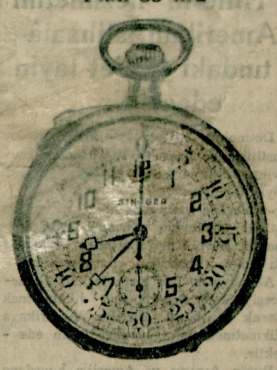

Hem saattir, hem de futbol için 45 dakikalık taksimatlıdır.
Singer saat mağazaları
İstanbul Eminönü No. 8

Konya Elektrik Türk
Anonim şirketinden:

Şirketimizin hissedarlar heyeti umumiyesi alelâde olarak 28 mart 1941 tarihinde Konyadaki merkezi binasında saat 10 da toplanacağından sayın hissedarların mezkûr gün ve saatte içtimada hazır bulunmaları ve ticaret kanununun 371 inci maddesi mucibince hâmil bulundukları hisse senedlerini tarihi içtimadan on gün evvel şirket merkezine makbuz mukabili tevdi ile duhuliye varakalarını almaları ilân olunur.

Müzakerat ruznamesi

1 — 1940 hesab yılı ve hesabları hakkında idare meclisi ve murakıb raporlarının okunması.

2 — 1940 senesine aid bilânço ve kâr ve zarar hesablarının tetkik ve tasdiki.

3 — Meclisi idare azasile murakıbın ibrası.

4 — Kârın sureti tevzii.

5 — Yeniden bir murakıb intihabile senelik ücretinin tayini.

6 — İdare meclisi azalarının intihab ve ücretlerinin tayini.

İş aranıyor

Kâğıd işlerinde tecrübeli bir komisyoncu vazife aramaktadır. Yazıhane ve tahsilât işile de meşgul olabilir. Beyoğlu Ensiz sokak 10 numarada İ. B. rümuzuna müracaat.

NECİPBEY DİŞ MACUNU
Dişleri beyazlatır. Meyva kokulu, 12,5 kuruş. Her mağazadan arayınız.
Deposu Eminönü

RADYO

Bu günkü program

8,00	Program	18,03	Orkestra
8,03	Haberler	18,40	İnce saz
8,18	Müzik (Pl.)	19,15	Müzik (Pl.)
8,45	Ev kadını	19,30	Haberler
	★	19,45	Müzik
12,30	Program	20,15	Rad. gazetesi
12,33	Semailer	20,45	Müzik (Pl.)
12,50	Haberler	21,00	İstekler
13,05	Türküler	21,30	Konuşma
13,20	Müzik (Pl.)	21,45	Orkestra
	★	22,30	Haberler
18,00	Program	22,45	Caz (Pl.)
		23,30	Kapanış

Hayriye lisesi talebelerinin Hava Kurumuna yardımı

Türk Hava Kurunmundan:

Hayriye lisesinin hamiyetli talebeleri, kıymetli müdür ve öğretmenlerinin teşvikile Kurumumuza beş yüz lira teberruda bulunmuşlardır.

Türk havalarını koruma işlerinde gösterilen bu alâkaya teşekkür ederiz.

Gaib aranıyor

Fikret Öge cumartesi saat 11 de evinden çıkarak bugüne kadar avdet etmemiştir. Kendisinin nerede bulunduğunu bilenlerin insanîyet namına adresime bildirmelerini rica ederim.

Çengelköy Tarlabaşında 13 numarada Kuleli Askeri lisesi kantincisi Kemal Öge

ŞEHİR TİYATROSU
Beyoğlu İstiklâl caddesi
KOMEDİ KISMINDA
Bu akşam saat 20,30 da
KİRALIK ODALAR
***
RAŞİD RIZA Tiyatrosu
24 şubat pazartesi
Besiktaş Gürel sinemasında
AŞIK LÂZIM
Komedi 3 perde
***
Beyoğlu Halk sinemasında
Üstad Muhlis Sabahaddin operetı
Bu akşam saat 21 de
(Köye Dönüş)
Opera komik 3 perde, büyük orkestra, telefon: 40574, gişe açıktır.

İzmir - Kasaba ve Temdidi Demiryolu TürkŞirketi

İçtima ilânı

Alelâde surette içtima edecek olan hissedaran heyeti umumiyesi

İzmir - Kasaba ve Temdidi Demiryolu Türk şirketi hissedarları Ticaret Odasının 361 inci ve nizamnamei dahilisinin 24 üncü maddelerine tevfikan 28 mart 1941 tarihine musadif cuma günü saat onda alelâde surette içtimaa davet edilmektedir.

Alâkadarın tarih ve vakti mezkûrda şirketin İstanbulda Galatada Güven hanındaki idaresinde hazır bulunmaları rica olunur.

Ruznamei müzakerat

— İdare meclisi raporu.

— Murakıb ve hesab müfettişleri raporu.

— 1940 senesi hesablarının tasvibi ve idare azalarının ibrası.

— Nizamnamei dahili mucibince tevziat.

— Hususî idare vazifesile iştigal eden azalardan her birinin ücretlerinin tayini zımnında meclise salâhiyet itası.

— İdare meclisi azalarının intihabı.

— Murakıb ve hesabat müfettişlerinin intihabile bunların ücretlerinin tayini.

— Diğer şirketlerde dahi aza bulunan idare meclisi azalarının mezkûr şirketlerle cereyan edebilecek olan muamelâtın takibi için salâhiyet itası.

Asaleten ve yahut vekâleten yirmi hisse senedine malik bulunan her hissedar heyeti umumiye içtimaına iştirak etmek hakkını nizamnamei dahili mucibince haizdir.

İçtimaa iştirak edebilmek için hissedaran ve yahut vekilleri haiz bulundukları hisse senedlerini bir bankaya tevdi ettiklerini içtimadan lâakal bir hafta evvel ispat etmelidirler.

Bu babda imlâ edilecek olan varaka ile numaralı bir bordroyu hissedaran şirket idaresinden ve yahut Osmanlı Bankasından istihsal edebilirler.

Her azaya nama muharrer bir duhuliye varakası ita olunacaktır.

İdare Meclisi

YAZAN: Somerset Maugham

Sihirbaz

ÇEVİREN: Hamdi Varoğlu

14

Adamcağız, kapıcının pis ve havasız odasına nasıl alınırdı? Margaret, kapıcı kadının yardımile, onu, atölyeye kadar çıkardı. Haddo, orada bir koltuğa yığıldı.

Margaret:

— Size biraz su vereyim mi? diye sordu.

— Cebimde pastiller vardır. Onlardan bir tane verirseniz daha iyi.

Saatinin zincirine asılı bir küçük kutudaki pastillerden bir tane alıp yuttu. Sonra, zahmetle:

— Sizi rahatsız ettim, dedi. Kalbimde bir hastalık var. Bazan ölüm halleri geçiriyorum.

— Size yardım edebildiğime pek memnunum.

Haddo şimdi daha rahat tenneffüs ediyordu. Margaret, onu istirahatine bıraktı ve eline bir kitab aldı. Biraz sonra, Haddo ayağa kalkmadan:

— Size çok rahatsızlık veriyorum, dedi.

O düzeldikçe, Margaret'in merhameti azalıyordu. Barid bir eda ile:

— Vazifemi yaptım, diye cevab verdi, hasta bir köpek bile bulsam eve getirirdim.

— Bir an evvel gideyim diye bakıyorsunuz, değil mi?

Kalktı, kapıya doğru yürüdü. Fakat iki adım atmadan gene yıkıldı. Margaret koştu. Söylediği sözden dolayı acı bir nedamet duyuyordu.

— İstediğiniz kadar oturun, dedi. Affedersiniz. Sizi gücendirmek için söylemedim.

Haddo, bir koltuğa kadar sürünerek gitti. Margaret, vicdan azabı içinde ona doğru eğildi, bir bardak su uzattı. Fakat Haddo, suyu istemedi.

Margaret ısrar etti:

— Size hiç bir yardımım dokunamaz mı?

— Hayır, beni kendi halime bırakın

— Nasıl istersenız!

Genc kız oturdu ve kitabını okur gibi yaptı. Bir müddet sonra, Haddo tekrar konuşmağa başladı. Sesi, çok uzaktan geliyor gibiydi.

— Geçen günkü hâdiseden dolayı beni hiç affetmiyecek misiniz?

— Bundan size ne?

— Sizde hiç merhamet yok mu? Bu işe ne kadar esef ettiğimi size söyledim. O derece aciz göstermiş olmak hoşuma mı gitti zannediyorsunuz?

— Bundan bahsetmiyelim artık. O müthiş sahneyi unutmağı tercih ediyorum.

— Benim ne kadar yalnız ve bedbaht olduğumu bilseniz, daha insaflı davranırdınız.

Haddo heyecandan titriyordu.

— Beni şartlarla yerine koyuyorsunuz, çünkü beni anlamak istemiyorsunuz. Lâkin, ben büyük bir fikir uğrunda mücadele etmek şerefini taşıyorum.

Bir müddet sustular. Sonra, Haddonun sesi, tamamen başkalaşmış ve sakinleşmiş olarak bir daha işitildi:

— Benden nefret ediyorsunuz. Az daha sokakta öldürecektiniz.

— Fakat, sizin hakkınızdaki kanaatim, sizi ne itibarla alâkadar ediyor?

Margaret, bu sözü, mırıldanırcasına söylemişti. Haddo'nun sesindeki ciddî ve yumuşak ahenk onun yüreğini sızlatıyordu.

Haddo cevab verdi:

— En fazla ehemmiyet verdiğim şey budur. İstihfafınız bana azab veriyor Hissediyorum ki siz çok iyi, çok temiz yürekli bir insansınız. Liyakatsizliğimden dolayı eza duyuyorum. Adeta benden tiksiniyor gibisiniz.

Margaret ona döndü. Yüzündeki değişikliği hayretle gördü. Haddo'nun yanakları, şimdi, eskisi kadar nefretini celbetmiyordu. Çünkü, yaşlarla ıslanan gözlerinin bakışı tatlılaşmıştı. Genc kız, hiç bir çehrede, bu kadar zavallı bir ifade gördüğünü hatırlamıyordu.

— Sizi incitmek istemem, dedi.

— Gidiyorum. Size teşekkür etmenin en iyi şekli gene budur.

Margaret, bu tezellül karşısında, kızardı.

— Rica ederim, gitmeyin! Başka şeylerden bahsedelim, dedi.

Haddo bir lahza sükût etti. Margaret'i görmüyor gibiydi. o da, dalgın dalgın Haddo'ya bakıyordu.

Haddo'nun gözleri, duvara asılı bir Jokond kopyesine takılmıştı. Birdenbire, bu mükemmel eserin, Walter Slater'e ilham ettiği şairane sözleri okumağa başladı.

Sesi, hazin ve ahenkli çıkıyor, kelimelerin şiirine yakışıyordu ve Margaret, ilk defa olarak, bu sözlerdeki ilâhî manayı kavrıyordu. Haddo'nun sesini tekrar işitmek arzusundaydı, fakat bunu kendisine söyliyemiyordu. Haddo, bu arzuyu keşfetmiş göründü ve sesi, uzaktan işitilen bir erganun gibi aksetti.

Sonra, Haddo, Leonar de Vinci'den, ressamın, resim hududlarını aşarak yaptığı esrarengiz tablolardan bahsetti.

Margaret, ifşa edilen bir hakikat dinler gibi, helecn içindeydi. Etrafında, ressamlar, san'atlarını, teknik bakımdan izah ediyorlardı, fakat Haddo'nun sırf bedii olan mütaleaları onun için yepyeni bir şeydi. Onun bu sözleri, genc kızı, son derece hassas bir diyapazon gibi titretiyor, vücudüne bir rehavet çöküyordu.

Nihayet sustu. Margaret hiç bir hareket yapmadı. hiç bir kelime söylemedi. Efsunlanmıştı, takati kalmamıştı.

Haddo:

— Size bir şey yapayım, dedi.

Piyanoya doğru yürüdü.

— Şu koltuğa oturun, emrini verdi.

Çalmağa başladı. Margaret, onun harikulâde maharetine âdeta şaşmadı Klâvyeyi okşayan parmakları, yepyeni nağmeler yaratıyordu. Margaret, onun çaldığı parçayı, müphem şekilde hatırlıyordu, fakat bu musiki, onun parmaklarından, sözlerile mütenasib, yabancı bir renk alıyordu. Sonsuz bir hassasiyetle, genc kızın, dinlemeği en fazla istediği parçaları seçiyordu.

Sonra, onun tanımadığı ufuklara daldı, Çölde ay ışığını hatırlatan vahşi nağmeler, Margaret'e, duvarları göllere boğulmuş, sessiz, beyaz evlerle dolu, daracık sokaklar içinde bulunduğu hissini verdi. İptidaî musiki aletlerinin sesini, şark ıtriyatının keskin kokusunu işitir gibi oldu. Başka bir âlemden gelmişe benzeyen acayib şekilli insanlar, hayalinde dolaştı.

Haddo piyanoyu bıraktı. İkisi de kımıldamadılar. Nihayet, Margaret kendine geldi.

(Arkası var)